

SAFE DAMW

AMSTERDAM DNA

DOCENTENHANDLEIDING

Programma over de thema's Ondernemerschap,
Creativiteit, Burgerschap en Vrijdenken.

PRAKTISCHE INFORMATIE

Niveau

Het Amsterdam Museum adviseert om dit programma aan te bieden aan de niveaus B2 en hoger.

Informatie en reserveren

Het programma Amsterdam DNA kan tot uiterlijk twee weken voor het museumbezoek worden gereserveerd bij:

Amsterdam Museum

team publiek en educatie

Reserveren: Via het online reserveringsformulier
Telefoon: 020-5231730 maandag t/m vrijdag tussen 13.00 en 17.00 uur
Email: boekingen@amsterdammuseum.nl
Postadres: Postbus 3302, 1001 AC, Amsterdam

Openingstijden Amsterdam Museum

Dagelijks: 10.00-17.00 uur

Bezoekadres

De twee bezoekersingangen zijn bereikbaar via Kalverstraat 92 of de Sint Luciënsteeg 27.

Bereikbaarheid

Lopend vanaf het Centraal Station in circa 12 minuten via Damrak, Dam en Kalverstraat. Met tramlijn 1, 2, 4, 5, 9, 16, 24 en 25: halte Spui. Op de Nieuwezijds Voorburgwal is een stopplaats voor bussen (geen parkeerplaats)

Huisregels museumbezoek

Een actieve houding van de begeleiders van de groep is voor ons heel prettig. We stellen het op prijs als u de cursisten van te voren op de hoogte stelt van onze huisregels.

- Omdat de objecten in het museum heel waardevol zijn en nog lang mee moeten gaan, mogen deze niet worden aangeraakt.
- Om de collectie te beschermen mag er in de zalen niet worden gerookt, gegeten of gedronken. Kauwgom is ook niet toegestaan.
- Om andere bezoekers niet te storen is het gebruik van mobiele telefoons niet toegestaan in de zalen van het museum.
- Grote tassen en andere grote voorwerpen mogen niet mee het museum in. Hiervoor is een garderobekast beschikbaar.

Colofon

Uitgave: Amsterdam Museum. Samenstelling: Eva Vesseur, Het Educatie Bureau
Amsterdam Museum 2014.

INLEIDING

Onder de noemer Stad & Taal bieden diverse musea (Amsterdam Museum, Stedelijk Museum, Verzetsmuseum, Tropenmuseum) programma's aan voor cursisten Nederlands als tweede taal. Stad & Taal heeft als doel taalontwikkeling te bevorderen door middel van cultuurparticipatie.

Het programma Amsterdam DNA is ontwikkeld ter aanvulling op de taallessen en geschikt voor groepen van maximaal 15 volwassenen: oudkomers en nieuwkomers in de stad Amsterdam. Het programma is bedoeld voor cursisten met een taalniveau vanaf B2.

In het Amsterdam Museum wordt de geschiedenis van Amsterdam verteld aan de hand van schilderijen en voorwerpen. Ondernemen, Creativiteit, Burgerschap en Vrijdenken zijn belangrijke onderwerpen in het verhaal over Amsterdam. Het programma behandelt deze vier thema's en gebruikt ze om het heden aan het verleden te koppelen.

Het museum is gehuisvest in het voormalig Burgerweeshuis. Sociale redzaamheid, spreekvaardigheid en cultuurparticipatie zijn primaire doelstellingen in dit programma. Het programma bestaat uit drie onderdelen. Bij de voorbereiding en de verwerking worden verschillende suggesties gegeven. U bepaalt welke suggesties het beste aansluiten bij de groep cursisten. De suggesties bestaan uit mediasuggesties, beeldende suggesties en taallessen. Voor de mediasuggesties is het van belang dat er voldoende computers aanwezig zijn of een digibord.

MEDIA

BEELDEND

TAAL

SPREKVAARDIGHEID

HET PROGRAMMA AMSTERDAM DNA BESTAAT UIT:

Een voorbereidende les (10 tot 15 minuten per opdracht)

Een museumbezoek (circa 1,5 uur)

Een verwerkingsles (10 tot 15 minuten per opdracht)

Mocht u op de dag van het museumbezoek vertraagd zijn of op tijd weg moeten, laat ons dit dan weten via telefoonnummer: **020-5231730**.

Niveaudifferentiatie

De opdrachten kunnen op verschillende taalniveaus worden uitgevoerd. Naar eigen inzicht kan een opdracht worden uitgebreid of ingekort.

Algemene doelstellingen programma Amsterdam DNA

DE CURSISTEN:

- Maken kennis met de begrippen ondernemen, creativiteit, burgerschap en vrijdenken in de geschiedenis van Amsterdam en in het heden.
 - Bevorderen zelfvertrouwen spreekvaardigheid en schrijfvaardigheid.
 - Leren van andere cursisten en andere nationaliteiten.
 - Voelen zich verbonden met de stad Amsterdam.
-

Doelen uit curriculum Nederlands als Tweede taal¹ uit het Europees referentiekader:

- Bij de uitvoering van de spreektaal blijkt geven van:
 - spreekdurf
 - communicatiebereidheid
 - bereidheid om de standaardtaal te benaderen
 - Contexten: contact met officiële instantie, vrije tijd.
 - Zijn beleving (d.w.z. zijn wensen, noden en gevoelens) verwoorden en vragen naar de beleving van zijn gesprekspartner.
 - Socioculturele aspecten.
 - Compenserende strategieën gebruiken (o.a. vragen om iets te herhalen, vragen om trager te spreken en vragen om uitleg).
 - Vertrouwde, alledaagse en zeer eenvoudige zinnen gebruiken, gericht op de bevrediging van concrete behoeften.
-

Leerdoelencatalogus De Nederlandse Taalunie²:

- Rol vrijetijdsbesteder. Kennismaken met een culturele instelling en de mogelijkheid ontdekken om dit als vrijetijdsbesteding te kunnen doen.
 - Rol opvoeder (opvoeding, gezondheidszorg en onderwijs).
 - De cursist beweegt zich zowel in het publieke als in het educatieve domein.
-

1: http://www.ond.vlaanderen.be/curriculum/volwassenenonderwijs/secundair-volwassenenonderwijs/nederlands-tweede-taal/files/BVR_AO%20NT%20001_18-11-2005.pdf

2: <http://www.ond.vlaanderen.be/curriculum/volwassenenonderwijs/secundair-volwassenenonderwijs/nederlands-tweede-taal/files/Nederlands-tweede-taal-Richtgraad-3.pdf>

MATERIAAL

Vorbereidende les

- werkboeken
- collectiekaartjes
- computers en/of digibord

Museumles

- chipkaarten voor het gebruik van openbaar vervoer
- werkboek

Verwerkingsles

- werkboeken
 - collectiekaartjes
 - oude tijdschriften of foto's
 - A2 vellen
 - kleurpotloden, stiften, gummen, scharen, kladpapier en lijmpotjes
-

LES1

VOORBEREIDENDE LESSUGGESTIES

Duur:

De voorbereidende opdrachten nemen gemiddeld 10 tot 15 minuten tijd in beslag.

Doelstellingen:

- Kennismaken met het Amsterdam Museum.
- Uitleg van het begrip Mokum en het programma.
- Ontwikkelen van de spreekvaardigheid in de Nederlands taallessen.
- Ontwikkelen van luistervaardigheden.
- Vergroten van spreekdurf.

Benodigdheden: werkboeken & woordkaartjes met collectie

Introductie museum en Amsterdam Museum

Activeren voorkennis en vragen aan de cursisten.

Bespreek met de cursisten:

- Wat is een stadsmuseum?
- Wat is de rol van een stadsmuseum in de stad?
- Wat kun je zien/beleven in een stadsmuseum?

OPDRACHT 1 WERKBOEK (BLZ 5):

De cursisten schrijven een ondertitel, een slogan, voor het Amsterdam Museum. Waar denken zij dat het Amsterdam Museum over gaat?

GEEF EEN VOORBEELD:

**EVEN TERUG
IN DE TIJD.**

**ALS JE ALLES WILT
WETEN OVER JE STAD.**

LICHT TOE: HET MUSEUM GAAT OVER DE GESCHIEDENIS VAN AMSTERDAM.

OPDRACHT 2 WERKBOEK (BLZ 6):

De cursisten lezen de informatie over het Amsterdam Museum. Ze bespreken in tweetallen wat er staat.

OPDRACHT 3 WERKBOEK (BLZ 7):

De cursisten onderstrepen in de tekst de begrippen die ze niet kennen. Om de betekenis van een begrip te achterhalen kunnen ze op het internet zoeken naar de betekenis en naar afbeeldingen. Plaatjes kunnen ze ook eventueel uit een tijdschrift of een krant knippen.

OPDRACHT AAN DE CURSIST: LEG DE BETEKENIS UIT AAN DE ANDERE CURSISTEN.

VOORBEELDWOORDEN: ONTMOETINGSPLEK, EIGENWIJS, REMBRANDT, WIET, HANDELSSTAD, MONUMENTALE, TOPSTUKKEN, VOGELVLUCHTPLATTEGROND, MIDDELEEUWEN, ANATOMISCHE, WITKAR.

OPDRACHT 4 WERKBOEK (BLZ 8):

De cursisten zoeken op de website (of in de folder) naar informatie over het museum. Laat de cursisten de volgende vragen beantwoorden:

4.1 Op welke speciale dagen is het museum gesloten?

4.2 Wat is het adres?

4.3 Hoe kan ik daar komen?

OPDRACHT 5 WERKBOEK (BLZ 9):

De cursisten schrijven een recensie over het museum, alsof ze er al geweest zijn. Je kunt de cursisten helpen door de volgende vragen te stellen: Wat vond je goed en leuk? Wat vond je minder leuk en wat kan er beter?

AMSTERDAM NOEMEN MENSEN OOK WEL MOKUM.

VRAAG AAN CURSISTEN:

- Wat betekent Mokum?
- Zijn er meer woorden voor Amsterdam?
Voorbeelden: hoofdstad, draaiorgelstad, plaats in Noord-Holland, gemeente in Noord-Holland
- Vertel waar het woord Mokum vandaan komt.
- Kennen de cursisten woorden uit een andere taal die gebruikt worden in Amsterdam?

MOKUM

Amsterdam was vroeger al een internationale stad. Al heel lang wonen hier mensen met verschillende nationaliteiten, geloven en talen door elkaar. Alle nieuwkomers hebben invloed op het Amsterdamse leven. Er zijn verschillende woorden uit andere talen door de Nederlandse taal overgenomen. Zo zijn de woorden koffie, suiker, atlas, katoen en matras oorspronkelijk afkomstig uit het Arabisch. Sinds de 17e eeuw wonen er veel Joden in de stad en zijn er veel woorden overgenomen uit het Jiddisch. Ook de Jiddische naam voor Amsterdam –Mokum- is afgeleid van het Hebreeuwse woord makom, dat plaats of stad betekent.

VERTEL AAN DE CURSISTEN: IN DE GESCHIEDENIS VAN AMSTERDAM ZIJN DE VOLGENDE ONDERWERPEN HEEL BELANGRIJK: ONDERNEMEN, CREATIVITEIT, BURGERSCHAP EN VRIJDENKEN.

OPDRACHT 6 WERKBOEK (BLZ 10):

Kies een van de woorden en zoek daar een afbeelding bij uit de collectiekaartjes. Vertel waarom je die afbeelding bij het woord hebt gekozen.

OPDRACHT 7 WERKBOEK (BLZ 11):

Amsterdammers zien zich graag als Ondernemend, Creatief, en Vrijdenkend. De cursisten kiezen een eigenschap die bij hen past.

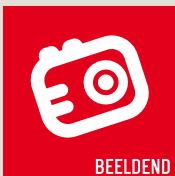

OPDRACHT 8 WERKBOEK (BLZ 11):

De cursisten schrijven vanuit de ik-persoon een betoog over de Amsterdamse eigenschap (ondernemend, creatief of vrijdenkend) die zij in zich hebben.

VERTEL AAN DE CURSISTEN: AMSTERDAM BESTAAT UIT VEEL WIJKEN. IN JULLIE EIGEN WIJK ZIJN OOK VOORBEELDEN VAN ONDERNEMERSCHAP, CREATIVITEIT, BURGERSCHAP OF VRIJDENKEN TE VINDEN.

KLASSIKAAL: BEDENK VOORBEELDEN VAN ONDERNEMERSCHAP, CREATIVITEIT, BURGERSCHAP OF VRIJDENKEN UIT DE WIJK. TE DENKEN VALT AAN: ONDERNEMERS, OPLOSSINGEN VOOR PROBLEMEN, BUURTHUIZEN ETC.

OPDRACHT 9 WERKBOEK (BLZ 12):

De cursisten bedenken vier vragen die ze die ze willen stellen aan de rondleider in het museum over Ondernemen, Creativiteit, Burgerschap en Vrijdenken.

LES 2

MUSEUMBEZOEK (CIRCA 1,5 UUR)

Doelstellingen:

- Cursisten bezoeken het centrum van de stad, waar het Amsterdam Museum ligt.
 - Cursisten maken kennis met het Amsterdam Museum.
 - Cursisten praten over Ondernemen, Creativiteit, Burgerschap en Vrijdenken door samen met de museumdocent naar originele werken te kijken.
 - Cursisten oefenen mondelinge communicatie door het stellen en beantwoorden van vragen.
 - Cursisten gebruiken compenserende strategieën (o.a vragen om iets te herhalen, vragen om trager te spreken en vragen om uitleg) en tonen bereidheid tot communiceren.
-

Benodigheden: chipkaarten voor het gebruik van openbaar vervoer naar het museum en werkboeken.

DE MUSEUMLES

Tijdens de museumles zal de museumdocent vooral ingaan op de thema's Ondernemen, Creativiteit, Burgerschap en Vrijdenken. De cursisten worden gestimuleerd tot een gesprek. De cursisten nemen het werkboek mee naar het museum zodat zij de vragen kunnen stellen die ze hebben voorbereid en de antwoorden kunnen noteren. **(werkboek blz 9)**

Bij het kijken naar schilderijen of voorwerpen wordt gevraagd wat de cursisten zien. Communiceren en spreekdurf zijn erg belangrijk.

In het werkboek is ruimte voor het noteren van nieuwe woorden die de cursisten tijdens hun bezoek aan het museum horen. Deze woorden zijn het startpunt voor de verwerkingsles. **(werkboek blz 10)**

LES 3

VERWERKINGSOPDRACHTEN

Duur:

De verwerkende opdrachten nemen gemiddeld 10 tot 15 minuten tijd in beslag.

Doelstellingen:

- Cursisten koppelen de thema's Ondernemen, Creativiteit, Burgerschap en Vrijdenken aan hun eigen ervaringen.
- Cursisten evalueren en praten over het bezoek aan het Amsterdam Museum.
- Cursisten breiden hun woordenschat uit door het herhalen van woorden gerelateerd aan de thema's.

Benodigdheden: werkboeken, woordkaartjes met collectie oude tijdschriften of foto's, A2 vellen

Bespreek met de cursisten:
het bezoek aan het museum

- Wat vond je interessant?
- Wat vond je minder interessant?

Bespreek met de cursisten:

het bezoek met behulp van de vier thema's en de opgeschreven woorden.

- Wat heb je gezien? Welk woord heb je opgeschreven wat te maken heeft met Ondernemen?
- Wat heb je gezien? Welk woord heb je opgeschreven wat te maken heeft met Creativiteit?
- Wat heb je gezien? Welk woord heb je opgeschreven wat te maken heeft met Burgerschap?
- Wat heb je gezien? Welk woord heb je opgeschreven dat te maken heeft met Vrijdenken?

OPDRACHT 11 MAAK EEN BEELDVERHAAL (WERKBOEK BLZ 19)

De cursisten maken een beeldverhaal van vroeger naar nu. Hiervoor gebruiken ze de afbeeldingen uit de voorbereidende opdrachten 6 en 7. Toen en nu.

MAAK EEN BEELDVERHAAL VAN VROEGER NAAR NU. WAT ZIT ER ALLEMAAL TUSSEN? WELKE WOORDEN? WELKE AFBEELDINGEN?

MAAK EEN POWERPOINT PRESENTATIE

De cursisten maken een powerpoint presentatie naar aanleiding van een van de vier thema's. Ze combineren de informatie uit de voorbereidende lessen, het museumbezoek en de verwerkende lessen.

VERANTWOORDING

STAD EN TAAL

Onder de noemer Stad en Taal bieden Amsterdamse musea programma's aan voor cursisten Nederlands als tweede taal. Stad en Taal heeft als doel taalontwikkeling te bevorderen door middel van cultuurparticipatie. Stad en Taal is geïnitieerd door de Dienst Maatschappelijke Ontwikkeling van de gemeente Amsterdam.

Binnen Stad en Taal biedt het Amsterdam Museum drie programma's aan:

- Het programma Kind & Opvoeding (taalniveaus: analfabeet, A1, A2)
- Het programma Mijn Mokum (taalniveaus: A1, A2, B1 en B2)
- Het programma Amsterdam DNA (taalniveaus B2 en expats)

De uitgangspunten van het Stad en Taal project zijn: interactie, eigen inbreng en uitwisseling van culturele achtergronden. De programma's Kind & Opvoeding, Mijn Mokum en Amsterdam DNA combineren het bevorderen van het Nederlands als tweede taal met het opdoen van kennis over de geschiedenis van Amsterdam.

AMSTERDAMMUSEUM